

DELAVEC

Uredništvo in uprava:
Ljubljana,
Selenburgova ulica št. 6/II.

Glasilo Strokovne komisije za Slovenijo. (Pokrajinski odbor GDSJ.)

Izhaja vsak četrtek.

Stane posamezna številka 1 Din,
mesečno Din 3.—, leto 30 Din. — Za članice izvod
po 60 para.

Oglašajo po dogovoru.

Dopisi morajo biti frankirani
in podpisani, ter opremljeni
s štamp dotične organizacije.

Rokopisi se ne vračajo.
Reklamacije so poštne
proste.

Skupna proslava 1. Maja.

Nezavisne organizacije so poslale
Strokovni komisiji in SSJ vabilo za
skupno proslavo 1. Maja.

Večinstvo Strokovne komisije je po-
slo to vabilo svoji vrhovni instanci
GRSJ v Beograd s prošnjo, naj pošlje
direktive, kako je pri tem postopati.

Čim bo sklep GRSJ prispel v Ljub-
ljano, bo Strokovna komisija o njem
sklepala in bomo o stvari potem obse-
neje poročali.

Eno je pa že danes gotovo. Tudi če
bomo imeli z Nezavisnostjo skupno
proslavo, se bo to zgodilo, če dobimo
verodostojna zagotovila, da se ne bo
tudi ta velik praznik izrabil za hujska-
nje in razbijanje naših organizacij.

Mi bi iskreno želeli, da bi vsaj na
ta dan prenehali grofit bratomorni boj, ki
se bje že pet let proti našim organiza-
cijam. Lepo bi bilo vsaj na ta dan po-
kazati kapitalizmu, da delavski razred
klob zadržuje še vedno tirja svojih
pravice. Ali opravičeno se bojimo, da
bodo tisti elementi, ki so razbili enot-
nost delavskega razreda, porabili tudi
to priliko, da otrujejo še tiste vodnja-
ke, ki še niso otrovani.

Za to bojazen imamo tudi dovolj
povoda. Kajti do sedaj se še ni izvr-
šila niti ena skupna akcija, pri kateri
bi ne prišlo do grdega prerakanja.

Kdo se ne spominja protestnega
shoda proti pravilniku k zakonu o za-
ščiti delavcev, ki se je vršil v Ljub-
ljani v Mestnem domu. Naš govornik,
s. Svetek je cel čas govoril k stvari in
ni z nobeno besedo kalil medsebojne
sloge. Za njim je pa govoril nezavisnež
M. Žorga, ki je zlorabil skupno protest-
no manifestacijo za to, da je z vso silo
udrihal po naših organizacijah.

Divide et Impera!

Načelo: deli, cepi in vladaj uveljav-
lja v polnem obsegu tudi jugoslovans-
ka buržoazija. Po prevratu je pristal
jugoslovanski kapitalistični razred pod
pritiskom enotnega delavskega razreda
na to, da se delovni odnosi, zaščita
delovne sile v kapitalističnem druž-
benem redu uredi raz enotni vidik in da
uravnava zakon o zaščiti delavcev de-
lovno razmerje vsega industrijskega in
obrtniškega delavstva, zakon o zavarov-
vanju delavcev pa njihovo bolniško, ne-
zgodno in starostno preskrbo.

Enotna ureditev delovnega razmer-
ja pa pomenja: ves delavski razred bo
čeval pridobitve zakona in — delavski
razred bo kot celota vodil borbo za iz-
boljšanje zakona socialno - zaščitnih
mer. Kapitalistični razred se je zave-
del, da bo zato borba za odpravo osem-
urnega delavnika, borba za odpravo
delavskih zaupnikov tem težja; tem
manj uspešna; čim enotnejši bo inte-
res delavskega razreda na teh vpra-
sanjih.

Politično, strokovno razcepljenost
jugoslovanskega proletariata je dobro
izrabila buržoazija. V tej razcepljenosti
ji je uspelo, da je izločila iz skupne
fronte rudarsko delavstvo in železni-
čarsko osebje. Buržoazija pa upa, da ji
je uspelo, da se industrijski proletariati
zaposlen v železarnah, usnjarnah itd.
ne bo več boril za interese rudarjev in
da železničar ne bo več vodil boja v
skupnosti z rudarjem.

Jugoslovanska buržoazija je posta-
vila zato sledeči račun: Železničarji do-
be svojo pragmatiko, delovno razmerje

Na isti način so nastopili nezavisni
tudi na proslavah 1. Maja. Našemu go-
vorniku s. E. Kristanu se med njego-
vim govorom, ko ni z njem nikogar
zažil, pričeli metati take medkrite; da
ni dosti manjkalo, pa bi se bila cela
manifestacija razbila.

Takrat so bili naši sodrugi, — in to
tisti, ki so pripravljali mnogo žrtvo-
vati za skupnost — tako globoko uža-
ljeni, da te sramote ne bodo nikdar
pozabili. Razumljivo je, da mora Stro-
kovna komisija s tem razpoloženjem
računati in bi šla v skupno proslavo le
tedaj, če bo dobila res verodostojna
zagotovila, da se taka provokacija ne bo
ponovila.

Mi priznavamo sodrugom tiskarjem,
ki se trudijo doseči enotnost proslave,
da jim njihove želje narekuje ljubezen
do proletariata. Mi tudi nimamo do
njih nikakega nezaupanja, ker so bili
dosedaj napram našim organizacijam
vedno lojalni in nepristranski.

Ali na drugi strani jih pa prosimo,
naj upoštevajo naše stališče in razpolo-
ženje našega članstva, ki je bilo od
strani Nezavisnežev že tolikokrat zlorab-
ljeno — da je teh zlorab do grla sito.

Mi smo mnenja, da je boljše, če sami
praznujemo 1. Maj, četudi bo ta pro-
slava nekoliko skromnejša, zato pa res
iskrena in proletarska, na vsak način
pa boljša kakor velika proslava, ki bo
pa če se zlorabi še globokejše zasekala
sovražstvo med brati, kakor je že sedaj.

Naše organizacije se bodo potrudile
podpreti stremljenja tistih, ki žele skup-
ne proslave, ali ti naj pa poskrbe zago-
tovilo in aranžma, da se proletarski
tempelj ne spremeni v — zverinjak.

rudarjev pa naj uredi poseben rudar-
ski zakon. Ko bo uspelo to, bomo pa
potom obrtnega reda z lahkoto izpre-
menili ona določila zakona o zaščiti
delavcev, ki upoštevajo interese delav-
skega razreda.

In ta svoj račun poskuša realizirati
jugoslovanski kapitalistični razred po-
stopoma tako-le: Najpreje je sprejela
narodna skupščina zakon o prometnem
osebju, torej zakon, ki ureja službeno
razmerje železničarskega osebja. Ta za-
kon pa določa, da bo poseben pravil-
nik uredil delovni čas za železničarje.
In kadar bo prilika ugodna, kadar se
buržoazija ne bo bala nepremagljivega
viharja, bo delovni čas uredila, uredila
seveda tako, da osemurnega delavnika
ne bo dopustila. Pri tem računa: rudar-
ji bodo pustili, da rešijo vprašanje de-
lovnege časa za železničarja železničarji
sami. Železničarji pa so med seboj raz-
cepljeni, njihove strokovne organizacije
ne bodo zmožne daljšega boja, zato bo
v kratkem udružen odpor, pa odpravljen
osemurni delavnik.

Buržoazija hoče doseči, da bo kora-
kal proletariati ločen po skupinah, bur-
žoazija pa bi ga združena, enotna pre-
magala in zaslužila.

Kakor pri železničarjih, tako postop-
pa tudi pri rudarjih. Rudarski zakon
pomeni v pogledu delovnege časa po-
polno odpravo osemurnega delavnika!
Da pa bi ostali rudarji v svojem boju
osamljeni, zato trobijo kapitalistični
hlapeci od vseh strani: rudarska stroka
je stroka zase in se ne da združiti z
ostalimi strokami. Kdor naseda tem in

takim zavajanjem, onemogoča uspeš-
nost boja, ki ga mora voditi v kapitali-
stični družbi delavski razred.

Kar smo povedali o delovnem času
rudarjev, železničarjev, velja tudi o ni-
hovem socialnem zavarovanju.

Železničarji bivše južne železnice so
bili do 1. januarja 1924 priključeni
splošnemu zavarovanju. Z žalostjo hodi
pribito: preko noči in brez odpora s
strani železničarjev pa jih je ministristvo

saobračaja priključilo oblastni upravi
fondov pri direkciji drž. železnice v Ljub-
ljani. In ta priključitev pa pomeni: že-
lezničarsko osebje bivše južne železnice
utrpi škodo na davcih, in njegove sa-
moupravne pravice so se bistveno pri-
krajšale.

Izostal je vsak večji protest železni-
čarskega osebja in izostal je seveda tu-
di odpor ostalega delavstva. Buržoazija
pa je dosegla uspeh!

Delavstvo na branik!

8. urni delavnik je v nevarnosti.
Brezmejno izkoriščanje delavstva od
kapitla s pomočjo delovnege časa, je
je dalo delavstvu celega sveta že pred
30 leti povod, da je začelo neustrašeno
borbo na celi črti, za skrajšanje delov-
nega časa. Težka je bila ta borba, mn-
gu žrtev je moralo delavstvo prenesti za
dosego tega. Vendar ono ni omagalo,
temveč je vodilo še srditeje ta boj na-
dalje. In prvi so bili rudarji, ki so leta
1889. dosegli 8 urni delavnik. Ostalo
delavstvo pa si je po večini izvojevalo
že pred vojno 10 urni, deloma 9 urni
delovni čas.

Nastopivša svetovna vojna je sicer
zelo omejala nadaljevanje te borbe, a
zatraja jo ni. Ves svetovno organiziran
proletarijat zastopan na mednarodni
konferenci v Stokholmu leta 1916 je za-
hteval, da se pri bodočem sklepanju mi-
ru, za vse države sprejme zakonito 8
urnik. Svetovna vojna se je končala in
tudi delavska želja po skrajšanju delov-
nega časa se je izpolnila, 8 urni delovni
čas se je uvedel. Kapitalizem v svojem
strahu pred zrevolucioniranim delav-
stvom, se je začasno vdal. Pa kakor se
je kapitalizem zavedal svojega položaja,
tako se delavstvo ni zavedalo važnosti
svojega položaja. Prvotno silno navduše-
nje se je polagoma ohladilo, delavstvo
je po večini postalo brezbržno za na-
daljno borbo. Med tem so prišli Mosk-
ovski apostoli, kateri so s svojimi frazami
razbili delavski pokret skoro popolno-
ma. V tem času bratomornega boja med
proletariatom samim se je pa svetovni
kapital pripravil in jačil svoje sile, da
pri prvi priliki ugrabi delavstvu to, kar
si je tekom 30 letnega boja komaj pri-
borilo, 8 urni delavni čas.

In sedaj, ko so ti razkrojevalni ele-
menti, to velikansko odporno silo delav-
stva, s pomočjo njegove nezavednosti
same, skoro popolnoma uničili, pa pri-
de že dolgo skrbno pripravljena kapita-
listična ofenziva na dan.

Beleške.

Za gladujoče v Nemčiji!

Strašna katastrofa, ki je leta 1921 za-
dela Rusijo, se ponavlja na nemškem na-
rodu. Posledice gospodarske krize izzva-
le so socialno katastrofo, ki danes ogro-
ža milijone ljudi. Danes tudi v Nemški
državi ljudje umirajo od glada.

Velik prijatelj Jugoslovancev, nemški
publicist Herman Wendel se je s pose-
bnim oklicom obrnil do prebivalstva Ju-
goslavije za pomoč. Podatki, ki jih nava-
ja v tem pozivu so strašni. Naj slede.
Gospodarska kriza je ustvarila dva mili-
jona brezposelnih delavcev, ki delajo
samo 15—22 ur na teden in so samo za
ta čas plačani, a postavila je okroglo tri
milijone popolnoma brezposelnih de-
lavcev na cesto. Skupno 5 milijonov lu-
di, ki sebe in svojih rodbin niso v stanu
prehraniti. Od 8.—14. septembra pr. l.

je umrlo samo v Berlinu 68 ljudi od gla-
du. Takrat pa razmere še niso bile take,
kot so danes. Od 1320 šolskih otrok dveh
berlinskih šol pride v šolo gladnih 220,
brez zajtrka 280, samo s suhim hlebom
50, brez toplega jela 140, vsled gladi
jih leži v postelji 165, pomanjkljivo oble-
čenih je 183. — V nekem hamburškem
delavskem predmestju je od 1900 šol-
obveznih otrok pri 1050 ugotovljena tu-
berkuloza, a v nekem saksonskem me-
stecu je od 162 dečkov pri dveh tretji-
nah ugotovljena škrofuloza. To so samo
posamezni slučajji. Ako bi bila mogoča
popolna statistika o vseh posledicah so-
cialne katastrofe, prišli bi do groznih
števil.

O priliki katastrofe 1921 obrazovana
Internacionalna delavska pomoč je v
nekoliko tednih nabrala 5 milijonov do-

larjev in 4000 ton jedil, oblačil in pomožnih sredstev. Ta pomoč je od 5. oktobra l. l. počela borbo proti gladi v Nemčiji. Sredi januarja 1924 je vzdrževala v Berlinu že 58 obednic, kjer se je prehranjevalo dnevno preko 7000 ljudi. Njen delokrog obseza poleg Prusije tudi Thüringen, Saksonsko, Severno Nemčijo, Bavarsko in Rensko oblast. Do sredine januarja je izdala brezplačno že 500.000 toplih kosil in nad 500.000 hlebov kruha.

V centralnem odboru Internacionalne delavske pomoči sedijo poleg predstavnikov socialističnih strank in sindikatov tudi intelektualci, znanstveniki, umetniki itd. Iz Holandije, Anglije, Francije, Belgije, Češkoslovaške, Švice, iz Afrike, Argentinije, Avstralije, iz Kitajske in od drugod že prihajajo prilogi Internacionalni delavski pomoči za nemške nesrečnike. Pošilja se denar, živila in sprejemajo se nemški otroci.

Ali naj jugoslovenski narodi izostanejo iz tega kroga? Ali naj oni edini brezbrizno gledajo nesrečo sosednega naroda? Naj ga puste samega v njegovi največji nesreči?

Te ga ne bomo hoteli. To že zaradi tega ne, ker nad 40.000 naših ljudi gine na Westfalskem. Zato se je v Mariboru osnoval začasno akcijski odbor, ki si je nadel nalogo organizirati pomoč za prizadeto prebivalstvo Nemčije. Ta odbor vabi k sodelovanju predstavitelje in pripadnike vseh strank, vseh organizacij, skratka vsega prebivalstva Maribora in mariborske oblasti. S priglasienci se bo skupno osnoval stalni odbor, ki bo takoj začel z nabiralno akcijo.

Darovi se že sedaj lahko pošiljajo na naslov blagajnika Čeh Alojza, strokovnega tajnika, Ljudski dom, Maribor, Ruška cesta 7.

Da bi bili ti darovi obilni!
Da bi vsi prišli iz dobrega in za človeštvo čutečega srca!

V Mariboru, dne 29. februarja 1924.
Predsednik: Viktor Grčar, župan.

Alojz Čeh, blagajnik, Ošlak Josip, podpredsednik. Odborniki: Krajevec Anton, Krivec, Jurak, St. Vidovič, Klančnik Nežka, Arlati Josip.

Tudi neodvisne organizacije so započele akcijo za gladujoče v Nemčiji. V Delavskem domu v Ljubljani se je osnoval odbor za mednarodno pomoč, ki vabi tudi naše organizacije na sodelovanje. Mi želimo seveda tudi tej akciji popoln uspeh, ker gre za humanitarno akcijo. Vendar smatramo za boljše, da izvedemo to akcijo v zvezi z nemškimi strokovnimi organizacijami. Zato smo dali temu odboru na poziv na sodelovanje tale odgovor:

Pokrajinskemu odboru Internacionalne delavske pomoči za Slovenijo

v Ljubljani.

Dragi sodrugi!

Potrudimo sprejem Vašega vabila za sodelovanje pri pomožni akciji za stradajoči nemški proletarijat in pri skupnem odboru »Internationalne delavske pomoči«.

Delavska zakonodaja v naši državi.

Oblastni inspektorji dela morajo vsaj dvakrat na leto izvršiti pregled vseh obratov in podjetij, ki spadajo v njih območje.

Če inspektor dela ne more osebno ali po svojih organih vršiti poizvedb, mora to naznaniti pristojnemu političnemu oblastvu, ki mora postopati po zakonitih predpisih namesto inspekcije dela.

Za specialne stroke, n. pr. za stavbarstvo, za prometna in rudarska podjetja in za domačo industrijo (lončarstvo, sitarstvo, čipkarstvo, izdelovanje suhe robe), ki dela z najetimi delavci, določa zakon, da se ustanove specialne inspekcije dela z vsemi pravicami in dolžnostmi običnih inspekcij dela.

Inspektorjem dela je prepovedano, da bi sprejemali bodisi od podjetnika, bodisi od delavcev kakršnokoli plačilo, odškodnino, nagrado, gostoljubnost ali karkoli za svoje poslovanje.

Inspekcija dela sme kaznovati samo z denarno kaznijo, in sicer, v znesku od 100 do 5000 dinarjev.

Obveščamo Vas, da pozivljamo na enako pomožno akcijo tudi amsterdamska strokovna internacionala v soglasju z od nemških strokovnih organizacij z vodstvom te akcije poverjenimi komiteji, ki pa niso identični z onim, ki ga Vi navajate. Razumeli boste, da je pri tem položaju le to mogoče, da izvedete pomožno akcijo Vi potom svojih strokovnih in političnih organizacij, mi pa potom svojih.

G. R. S. J. je za pomoč nemškega delavstva že poslal majhen solidarnostni prispevek.

Na izdatnejšo pomoč nam bo pri sedanjem položaju našega delavstva in naših organizacij težko misliti. Vendar bomo naše organizacije in odbore ponovno opozorili na bedo nemškega proletariata in zaprosili naj za nemške brezposelne, v kolikor jim dopušča njih položaj zbirajo, prispevke pa pošiljajo potom svojih strokovnih organizacij, ki so z nemškimi v mednarodni zvezi.

Strokovna komisija bo stopila v to svrhu v zvezo z odborom, ki se je osnoval v Mariboru in bo pošiljala došle prispevke temu odboru.

Vlastimil Tusar umrl. V soboto dne 23. marca t. l. je umrl poslanik češkoslovaške republike v Berlinu Vlastimil Tusar. Bil je mož, ki je izšel iz delavskih vrst in bil po poklicu trgovski pomočnik. Udeležoval se je marljivo v delavskem pokretu in bil do svoje smrti zvest pristaš socialistične stranke. Bil je stalno tudi zvest sotrudnik socialističnega časopisja na Češkem. V njem je češki proletarijat izgubil izbornega voditelja in borca, politika in taktika.

Inserati v delavskem časopisju.

Nekateri sodrugi se jeze, ker vidijo v »Delavcu« vedno več inseratov. Na nekem shodu je celo padla trditev, da je zato toliko inseratov, ker dobivajo najbrže uredniki kako provizijo.

Naše organizacije.

Strokovna komisija.

Praznovanje praznika Dela v Ljubljani.

Odbor za proslavo 1. Maja, ki se je sestavil iz strokovnih, političnih, gospodarskih in kulturnih organizacij posluje za Ljubljano in predkraje v prostorih Strokovne komisije v Selenburgovi ulici 6. II.

Širši odbor tvorijo vse podružnice omenjenih organizacij in sicer vsaka podružnica ima pravico do 2 delegatov. Povrh tega pa imajo dostop tudi obratni zaupniki iz onih podjetij, ki nimajo že v odboru svojega zastopstva. V tem slučaju ima pravico vsako podjetje poslati po 2 obratna zaupnika.

Ožji odbor se je sestavil iz srede širšega odbora in je dobil na zadnji skupni seji nalog, izdelati podroben načrt za praznovanje delavskega praznika.

Načrt za praznovanje 1. Maja še ni celotno izdelan. Vendar se je ožjemu odboru posrečilo dosedaj pridobiti za

Drugo trditev moramo odločno odkloniti, ker ni sprejel noben urednik niti vinarja provizije in jo tudi ne sme sprejeti.

Druga je pa stvar glede inseratov samih. Mi radi priznamo, da zavzamejo inserati mnogo prostora, kjer bi bilo lahko stavljeno koristnejše čtivo. Tudi mi komaj čakamo dan, ko nam bo ravno vsled inseratov omogočeno izdajati list na 6 in celo na 8 straneh.

Mnogo je zavednih sodrugov, ki pravijo, list podražite, inserate pa odklanjajte. Pozabijo naj pa ne ti sodrugi, da so taki v manjšini in da je več tistih, ki bi za list rajše manj plačevali kakor več.

Sploh se vsi v vsem delavskem časopisju po vsem svetu velika debata ali naj delavsko časopisje prinaša inserate kapitalističnih tvrdk ali ne. Vendar je razvoj pokazal, da imajo tisti prav, ki pravijo, da ima proletarijat pravico izrabiti ne samo svojo politično, strokovno in kulturno moč, temveč je prav če izrabi svojo moč tudi kot konzument ter prisili nasprotnika s svojo kupno močjo, da prispeva k izobrazbi delavskega razreda.

Organizacije v Nem. Avstriji so gotovo boljše in doslednejše kot so naše. Vendar če pogledate nemško strokovno časopisje, boste dobili v njih kar po več strani inseratov.

Uprava »Delavca« se trudi list povečati in dati možnost, da se tudi vsebinsko spopolni. Zato nabira inserate in prosi vse sodruge, da ji pri tem delu pomagajo.

Najprvo hoče s temi inserati in s povišano naročnino plačati stari dolg, ki se vleče že 2 leti. Čim se ji to vsaj deloma posreči, potem bo pa pričela izdajati list na 6 in na 8 straneh.

S tem pojasnilom bodo šli gotovo vsi naši člani na delo, da se naš tisk čimbolj poveča, tako, da bo vsak proletarec res s ponosom gledal na svoj časopis.

predvečer praznika Dela gledališče, kjer se bo po znižanih cenah uprizorila krasna socialna drama »Borba«.

Ta drama je vzeta naravnost iz delavskega življenja in pokazuje v nad vse napetih scenah borbo strokovne organizacije za zboljšanje delavskega življenja.

Pisatelju te drame se je izborno posrečilo prikazati resnično sliko današnjega kapitalizma, na drugi se pa vidijo tudi na delavski strani tipi, ki jih v življenju vsak dan srečavamo. Tu vidimo na eni strani najradikalnejše krilo, ki zahteva borbo do skrajnih mej. Na drugi strani vidimo zmernejše stare sodruge, ki se boje tresčiti z glavo ob zid. Na sredi pa vidimo strokovnega tajnika s širšim pogledom, ki se na burnem shodu trudi prepričati najradikalnejše, da morajo računati z manj radikalnimi, na drugi strani pa dviguje njihovo hrbenico, da se akcija zaključi

Za širši pomožni organ osrednje borze dela določa zakon pokrajinske skupščine vseh borz dela v državi, sestavljene iz tajnikov borz dela, iz po dveh predstavnikov njih upravnih odborov in iz zastopnika ministrstva za socialno politiko. Te skupščine sklicuje predsednik osrednje borze dela najmanj enkrat na leto.

Ožji pomožni organ osrednje borze dela so krajevne borze dela, ki so pod neposrednim nadzorstvom osrednje borze in katerim ta odreja njih okoliš poslovanja.

Krajevne borze dela imajo to-le nalogo:

- 1.) sprejemajo prijave delavcev in delodajalcev za službo ter posredujejo zaposlenje delaiščočih;
- 2.) nakazujejo podporo nezaposlenim;
- 3.) prisostvujejo pri sklepanju delavskih pogodb na zahtevo prizadetih strank;
- 4.) vodijo pregled vseh obratov v svojem okolišu;
- 5.) vodijo pregled o delovnem trgu;

z uspehom. Ta drama, ki je vsakemu delavcu lahko razumljiva žanje povsod obilo pohvale in je gotovo zelo primer-na za uvod k prazniku Dela.

Vstopnice za gledališče se bodo dobivale pri odboru za proslavo Prvega Maja, kjer jih bo vsaka podružnica lahko naročila.

Za manifestacijski shod na dan 1. Maja in glede ostale prireditve so pa predlogi že izvršeni in bodo predloženi širšemu odboru za proslavo 1. Maja, ki bo imel svojo sejo prihodnji teden. Za to sejo bodo razposlana pismena vabila in prosimo, naj bodo vse podružnice in vsi obrati gotovo zastopani.

Pisma glede praznovanja 1. Maja naj se pošiljajo na naslov: Odbor za proslavo 1. Maja Ljubljana, Selenburgova ul. Ustmena pojasnila se dobe istolam.

Odbor za proslavo 1. Maja.

Železničarji.

Sami smo kovači svoje usode.

Železničarji doživljamo eno razočaranje za drugim. Vse nade in upi, da nam bo šlo po vojski bolje, kakor pred vojno so splavali po vodi. Vse lepe obljube so ostale samo na papirju. Reakcionarci nam jemljejo pravico za pravico, za katero smo se v bivši Avstriji leta in leta borili predno smo jo dosegli. Takrat so merodajni faktorji železničarja upoštevali, danes mu zapirajo vrata. Pa saj ni čuda. Zadolžen na vseh koncih in krajih, tava okrog in prosi kredita, ki ga pa seve nikjer več ne dobi. Ni čuda, če stori v obupu marsikdo kak nepremišljen korak, ki ga potem prisili, da zapusti ženo in otroke — ter izgine neznan kam.

Proti takemu železničarju je seveda takoj potrebno postopati po zakonu in — hajd z njim pred disciplinarno sodišče, katero je seve po novi službeni pragmatiki zelo demokratično sestavljeno. Mi smo izgubili popolnoma pravico sodločevati, kdo naj nas zastopa. Vkloniti se morajo taki nesrečnejši razsodbi sodnikov, ki so le imenovani, kateri gotovo nimajo srca za nas, temveč strogo postopajo po zakonu, ne glede na to, ni li krivo, da se uslužbencu ni dalo pogoja za življenje, tako da je v obupu storil nepremišljen korak, katerega bi v normalnih razmerah gotovo ne storil.

Tako je danes skoraj bi rekel vsak obsojen na smrt. Če se pritoži ali kritizira, je lahko kaznovan ali celo odpuščen, ker delo naših režimovcev je brez pogršeka in neoporekljivo. Bog ne daj, da poveš resnico!

Kje ste neki danes laži-osrečevalci železničarjev, ki ste pred volitvami vpi-li po shodih, da tavajo železničarji nagi in sestradani po svetu, da se jim da le potom Vas da pomagati, ker ste stranka vseh? Vi demagogi, ki ste prvi ubili železničarski pokret potom razveljavljenu lojalno sklenjenega sporazuma? Ali niso ravno pod Koroščevim režimom vlačili železničarjev po temnicah? In vi frazerji si upate nedolžno masko farbat ubogo paro dalje? Izpolnite vendar svo-

6.) proučujejo vzroke nezaposlenosti ter stavijo osrednji borzi dela predloge za omejevanje nezaposlenosti;

7.) podajajo osrednji borzi dela mesečna in letna poročila o svojem delovanju.

Pri vsaki krajevni borzi dela je ustanovljen za neposredni pomožni organ borze poseben upravni odbor.

1.) iz treh zastopnikov delodajalcev, ki jih volijo lokalne delodajalske organizacije in

2.) iz treh zastopnikov delavcev, ki jih volijo delavske organizacije.

VI. Stavka in izpor.

Stavka (štrajk) ali delavska vstaja v narodno gospodarskem smislu je skupna ustavitev dela v enem ali več podjetjih od strani delavcev, tako da je redno obratovanje onemogočeno ali vsaj izdatno moteno, v namenu izsiliti od podjetnika za delavstvo ugodnejše pogoje.

Izpor (lockout) je ustavitev obratovanja po podjetniku, da bi prisilil delavstvo delati pod neugodnejšimi pogoji.

(Dalje prih.)

je obljuba in ne zavijajte oči! Ze z 15. septembrom so se neznaatno povišali železničarski tarifi v svrhu zboljšanja naših plač. Po polletnem obljubovanju pa smo uvideli, da niti tistih 100 Din predujema, katerega so nam velikodušno obljubili. Če jih sploh dobimo, bi si usojali vprašati brihtne glavice, kako naj jih porabimo. Ali se ne bojite, da se bo nekaterim, ki že več mesecev niso videli vinarja, pamet zmešala? Jeli potem čuda da so večni prepiri v hiši, ako mož ženi niti vinarja ne prinese in da nastopi uslužbenec v največji razburjenosti in z praznim želočnem odgovornosti polno službo, za katero sploh ni sposoben. Ali ni s tem ogrožen potniški in blagovni promet? Nesreča za nesrečo dokazuje, da je temu tako. Pri takih slučajih pa gospodje ne poznajo pardona in kljub temu, da pravijo, če se jim pove resnica v obraz, da se je ta ali ona nesreča pripetila radi onemoglosti, da sami nimajo boljše, vendar pa izvajajo za vsak malenkostni pregrešek najstrožje kazni. Gospodje! Tako dejanje je klečeplaztvo in stremljenje za odlikovanji, kar pa Vas ne bo rešilo bede. Najslavnejši od teh so različni gospodje od direktorije, ki niti dosti ne uvažujejo predlogov posameznih načelnikov in kar na svojo roko podaljšujejo službo celo na 24 ur, brez zato potrebne počitka. Železničarji se dobro zavedajo, da je povsod treba reda in discipline, kakor tudi dela, vendar je zaven dolžnosti treba tudi pravic, katerih žal danes nimamo in zakaj? Ozmimo se za 20 let nazaj in ugotovimo, kaj se je lekoma teh vse preuredilo. Tudi takrat niso bile razmere posebno ugodne. Marsikateri postajenačelnik se je smatral za turškega paša in je tudi izvajal tem primerno svojo oblast. Vendar je bilo plačilo razmeroma precej urejeno in železničarsko delavstvo je bilo takrat med drugimi najboljše plačano.

Takrat so bili železničarji v močni organizaciji. — Z njo so si priborili pravico za pravico. Osvojili so si svojo varstveno in strokovno društvo, katero je posebno leta 1907. prešlo v ofenzivo in izvojevalo z malimi žrtvami velikansko zmago. Dobili smo nastanitev raznih kategorij, vpeljavo provizijskega sklada, kateri je danes zopet v nevarnosti. 8 urni delavni čas pri premikalnem delu, personalne in delavske zastope, kar je danes vse skoro izgubljeno, deloma po krivdi nesposobnih voditeljev, deloma po naši brezbriznosti, katera nas vedno huje tepe. Zakaj? Oblasti dobro vedo, da med nami ni edinosti, da se prepiramo za kožo medveda, ki je še v brlogu. Zato je treba, da se zopet združimo, zavijamo rokave ter skupno nastopimo boj za zboljšanje našega obupnega stanja.

Le takrat, ko strnemo zopet naše moči, bo mogoče upati na vsaj take čase, kakor smo jih že imeli. Ti se pa ne bodo dosegli takoj. Treba bo zopet dolgotrajnejšega dela, kakor so ga imeli naši predniki. Pisec teh vrstic bo gotovo eden tistih, ki bo imel malo sadu za počete akcije. Misliti pa moramo na svoje naslednike in otroke. Ne čakajmo, da pridejo boljši časi samo ob sebi ali od kogar si bodi. Sami se moramo rešiti! Skrajni čas je, da združimo naše moči v organizacijo, ki stoji na podlagi razrednega boja, pred katero edino ima kapitalistična družba strah, posebno, ker se razvija ista s posebno naglico ter stopa v boj proti svetovni reakciji. Morebitne nedostatke je treba z opravičeno kritiko odpraviti. Čist in zdrav mora biti Savez železničarjev Jugoslavije, čisti in zdravi morajo biti njega člani! Zato železničarji ne odlašajte! Čim dalje izostajate iz razredno zavednih vrst, tem slabše za Vas! Izkušnje so bridke. Upamo, da bodo marsikaterega privedle do prepričanja. Sami smo kovači svoje usode!

Celje. Savez železničarjev Jugoslavije je imel v ponedeljek, dne 10. marca t. l. svoj redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1.) Poročilo predsednika, tajnika, blagajnika in kontrole. 2.) Volitev novega odbora. 3.) Izredni kongres Saveza, dne 20. in 21. aprila v Zagrebu in volitev dveh delegatov za kongres. 4.) Slučajnosti. Sodrugi Felician pozdravi navzoče in poroča, da je predsednik službeno zadržan in poda podrobno poročilo o delovanju podružnice

od zadnjega občnega zbora. Pri tej priliki povdarja, da niso storili vsi odborniki svoje dolžnosti tako, kakor bi morali. Dalje mora članstvo kot tako opozoriti, da se premalo zanima za organizacijo in da se le kritizira namesto da bi vsak sodeloval. Shodi so se vršili 3. sestanki 3. odborovih sej 9 in ena konferenca. Pisem se je rešilo 142. Intervencij se je izvršilo 5. Podpore so se izplačale 4. Udeleževala se je podružnica v akcijskem odboru. Sodrugi Ferdič je podal blagajniško poročilo, katero se je vzelo soglasno na znanje. Sodrugi Franc Jelen je poročal kot kontrola in je predlagal absolutorij staremu odboru. — Sprejeto. — Izvolil se je pri drugi točki sledeči novi odbor: Predsednik Karol Felician, Vodnikova ul. 7. podpredsednik Josip Gorjanc, Gaberje št. 11, tajnik Dolher Alfonz, Krekov trg 1, blagajnik Ribič Ivan, Bukovžlak št. 7. Odborniki: Ignac Ferdič, Gaberje 101, Cesar Karol, Dobrova 16, Stolekar Karol, Gaberje 131, Jelen Franc, Gaberje 107. Namestniki odbora: Mlakar Franc, Zavodna mestno strelišče, Kampan Ivan Razlagova ulica št. 11, Jelen Anton, Savinsko nabrežje 3, Kranjc Aleksander, Čret št. 47. Kontrola: Jelen Franc in Jelen Anton. — Pri 3. točki poroča Felician o potrebi in dnevnemu redu kongresa in sta bila sodrugi Ferdič in Felician enoglasno izvoljena za delegate. 4.) Pri 4. točki je sodrugi Marj v daljšem govoru razložil nevarnost, katera preti železničarjem za njihove pridobljene pravice in jih pozval, da naj podpirajo upokojece pri svoji akciji za legitimacije, kjer jim hoče uprava iste s 1/4 deloma ukiniti.

Podružnica Maribor III.

Saveza železničarjev Jugoslavije, je imela pred kratkim svoj občni zbor, na katerem so bili izvoljeni sledeči sodrugi v novi odbor:

Osmeč Josip predsednik, Smasek Franc podpredsednik, Pilaj Matevž blagajnik, Korošec Alojzij tajnik, Truglas Martin odbornik, Zagoršek Franc odbornik, Mavrič Ferdo odbornik, Sirca Franc odbornik, Bahun Andrej odbornik, Logar Simon kontrola, Majhen Andrej kontrola. Mariborske podružnice se dolgo niso mogle formalno konstituirati, ker je centrala v Zagrebu stala na stališču, da zadostujejo glavna pravila tudi za podružnice, kar tudi velja za ostale pokrajine, v tem ko je naša oblast (policija) nepopustljivo zahtevala pravila za podružnice, kakor preje v Avstriji sklicujoč se na bivši avstrijski društveni zakon, ki sicer danes več ne velja niti za Avstrijo, ker ista ima že nov modernejši, pač pa velja ta stara ropotija iz leta 1852. — za novo državo Jugoslavijo (Slovenijo)!

Končno smo tudi temu zadostili in policija je sedaj zadovoljna! Po tem sta se tudi ostala dva odbora konstituirala, to je za delavnico in kurilnico, bo stvar mogla zopet redno funkcionirati in stvar je sedaj železničarjev, da se oklenejo kot en mož organizacije, ako jim je ležeče na tem, da pride železniško osebje iz močvirja, v katerega so ga zapeljali razni lažnjivi preroki. Železničarji so se pač lahko prepričali, da so trenutno izgubili vse, da dobesedno vse, kakor brž so se oddaljili oni organizaciji, ki jim je bila mnogo časa zvezda vodnica in s katero so si izbojevali nešteto pravice, na podlagi katerih so postali šele ljudje. Toda danes smo padli v »svobodni« državi na nivo kitajskih kulirjev. Vsi trije novi odbori mariborskih podružnic so imeli takoj tri seje zaporedoma, na katerih so se bavili z najbolj aktualnimi vprašanji, med temi z ureditvijo delavskih plač in z voznimi ugodnostmi.

Kar se prvega tiče, so delavci nezadovoljni ne s sistemom samim, ne s provedbo istega niti z višino plač. Mariborski železniški delavci vseh kategorij stoji prvič na stališču, da ni krivde iskati majhnim plačam niti v enem niti v drugem plačilnem sistemu. Vsekakor daje stari sistem več jamstva delavcu kot pa novi. Že sedaj se je pokazalo, da morejo načelniki postopati samovoljno, ravna se pri določitvi plač po simpatijah ali antipatijah do delavca. Eden bo protežiran, drugi pa zapostavljan. To pa rodi nezadovoljstvo in sovraštvo med delavci. Pri nas v delavnici je že

sedaj veliko razburjenje. Seveda so tukaj takoj sumničnja in podtikanja vsake vrste. Organizacije se pripravajo in očitajo izdajstvo vse povprek. V resnici je izdajstvo v tem, ker so železničarji razbiti in neorganizirani. Delodajalec pa je enoten trden in ne razbit. On ima s svojim postopanjem dve koristi. Prvič mu ni treba več plačati in drugi razbija in razjeda se to malo solidarnosti, ki je še bilo med delavci. Ko se dva pripravata, se tretji smeje!

Radi tega delavci člani naše organizacije zavračajo novi sistem delavskih plač in zahtevajo, da ostane pri starem. Pač pa zahtevajo slej kot prej, da se stare plače povišajo z draginjskimi dokladami vred za najmanj 100%. Sicer bomo o tem obširneje razpravljali na bodočem kongresu. Glavno pa je, naj bo sistem tak ali tak, organizacija je prva, brez nje ni življenja. O voznih ugodnostih pa bomo v prihodnji številki obširneje razpravljali.

Kovinarska stroka.

Shodi.

Savez Metalskih Radnika Jugoslavije bo priredil po svojih podružnicah v Sloveniji shode, na katerih bo poročal centralni tajnik Saveza sodrugi Blagoje Bračinač iz Beograda. Razpored teh shodov je naslednji:

V nedeljo, dne 6. aprila dopoldan na Jesenicah za podružnice Jesenice, Javornik in Dobrava;

v nedeljo, dne 6. aprila popoldan v Lescah,

v ponedeljek, dne 7. aprila popoldan v Kamniku,

v torek, dne 8. aprila popoldan v Ljubljani,

v sredo, dne 9. aprila popoldan v Celju,

v četrtek dne 10. aprila popoldan v Storah,

v petek dne 11. aprila popoldan na Tezni pri Mariboru,

v soboto, dne 12. aprila popoldan na Muti in

in v nedeljo dne 13. aprila dopoldan v Guštajnu.

Natančni kraj in čas shodov naj določijo podružnice same. Ker bo dnevni red shoda jako važen, opozarjamo vse naše člane, da se shoda polnoštevilno udeležijo

Oblastno tajništvo S. M. R. J. v Ljubljani.

Javornik. V nedeljo, dne 16. marca se je vršil tu 6. redni letni občni zbor S. M. R. J. Sodrugi predsednik otvoril zborovanje in pojasni težkoče, s katerimi se je podružnica morala boriti. Vkljub temu, da so se zaletavali razni agitatorji in hujskači v njo, sino ostali enotni. Le bivšemu odboru se imamo zahvaliti, da tudi na Javorniku ni do tega prišlo. Iz poročila blagajnika se je razvidelo, koliko pomaga delavska šola, katero pa obiskuje na žalost tako malo članov. K besedi se je oglasilo več sodrugov. Iz tega se vidi, da se izpopolnjujemo, če prav počasi. Glede tiska smo prišli s sodr. Golmajerjem v precej ostro debato. Vsi govorniki so povdarjali, da mora strok. list biti res delavski list, ne pa list za inserate. Ostali občni zbor se je izvršil povoljno. Samo želeti bi bilo, da bi bil še boljše obiskan. V odbor so bili izvoljeni sledeči sodrugi: preds. Franc Celar, nam. Jože Žagar, zapis. Zupančič Fr., nam. Anton Noč blag., Kristan Franc nam., Kristan Ivan, Svetina Tomaž, Žagar Anton. Odbor: Tušar Ivan, Črv Valentin, Valter Ivan, Malej Vinko, kontrola: Beguš Jože, Soberl Virgil, Kamnikar, knjižničar Ambrožič Lovro, Brišar Ivan.

(Pripomba uredništva: Tudi uredništvo bi raje videlo, da bi inseratov ne bilo treba. Skrb za uravnoteženo gospodarstvo pri listu in nujna potreba, da se stari dolgovi poplačajo, pa nas k tej žrtvi nujno silijo. Tisti, ki se za inserate trudijo zaslužijo pohvalo, ne pa graje.)

Lesce. Dne 28. februarja t. l. se je vršil tukaj občni zbor Saveza metalskih radnika — podružnica Lesce, na katerem so bili izvoljeni v odbor sledeči sodrugi: Predsednik sodr. Berce Martin, podpredsednik Štahan Mirko, tajnik Miloš Saksida, blagajnik Triplat Alojz, odborniki: Maks Jagič, Koss Alojz, Juzbin Marija, Petrač Lenard. Kontrola: Dežman Anton, Kajzar Andrej. — Občnemu zboru je prisostvoval tudi s. Jeram z Jesenic, ki je v živem govoru, v katerem je predočil razne primere o delavski solidarnosti, zasnil med navzoče nadaljno vztrajno čvrsto voljo za neutrudljivo delovanje, ki naj bo združeno z neutrudljivim vztrajnim razredim bojem za dosego zmage dela nad vsemi današnjimi krivicami kapitalističnega družabnega reda. Sodrugi še z večjo vztrajnostjo naprej!

I. Po časnikih povesod se bere, da »Zlatorog« zamorca pere, ko brata Čuk sta to zaznala, po milo koj sta se podala.

Nadaljevanje sledi.

Razgled po svetu.

Ljubljana, 25. marca 1924.

Senzacijo prošlega tedna tvori spor med Rusijo in Kitajsko. Formalno se očituje ta spor z odpoklicom diplomatskega zastopnika sovjetske Rusije iz Kitajske sega daleč v preteklost. Že za časa Jermaka, osvojitelja Sibirije, ko je bila Kitajska še kroginkrog omejena s takozvanim »kitajskim« zidom, je imela Rusija resne skrbi s svojim iztočnim sosedom. Imela se je boriti proti zelo lokavemu, zahrbtnemu sovražniku. — V vojni, ki je izbruhnila med Kitajsko in Japonsko, je bila prva poražena, vendar je v vojni med Rusijo in Japonsko očitno kazala simpatije za svoje mongolske sorodnike na otokih Vzhajajočega solnca. Kar se tiče rusko zunanje politike, se ta po svetovni vojni ni mnogo spremenila, kar se tiče Daljnega iztoka. Slejkoprej teži ruska ekspanzivnost na vzhod, proti Tibemu oce-

anu. V nasprotju s preobestno bojarško politiko carskega režima, si je sedanja Rusija znala poiskati pravo pot. Zavarovala se je napram zapadu, si gospodarsko in diplomatsko podvrgla Osrednjo Azijo, sedaj pa stega roke po iztoku, po morju — potu v svet. Pri tem je seveda v največji meri tangirana Kitajska, ki pa še ni dovolj konsolidirana, da bi mogla Rusijo uspešno ovirati pri njenem prodiranju proti iztoku in morju. Da vnaprej preprečijo vsaj diplomatske spore je Rusija zahtevala naj Kitajska formalno prizna obstoječo Rusijo.

Kitajska je to odklonila in sledil je odpoklic ruskega poslanika v Peking.

Službena Amerika se je oddaljila od Evrope, zato pa je nastopil zasebni kapital Amerike, ki želi restavrirati predvsem Srednjo Evropo, seveda ne v svojo škodo. Ameriki predvsem diše

ogromna ležišča dragocenih rud na Balkanu in pa plovba po rekah Centralne Evrope, pri čemer prihaja v prvi vrsti v poštev Donava. Govori se že preko pol stoletja o prekopu, ki bi zvežal Donavo in Reno ter na ta način Severna morja s Crnim morjem. Ako pomislimo, da je vožnja po vodi mnogo cenejša od železnice, je umevno, da se je ta ideja rodila tako kmalu. Prvotna zamisel je nemškega izvora, ker se pač tiče v prvi vrsti Nemčije. Sedaj jo nameravajo realizirati Američani in si s tem pridobiti monopol nad rečno plovbo v Evropi.

Pri tem ima seveda važno besedo Francija, ker po novo vstvarjeni situaciji teče Rena večinoma po njenih tleh. Kakor že omenjeno se je obnovitvene akcije v Evropi lotil privatni kapital Amerike in to v prvi vrsti znani milijarder Morgan. A ozirom na razne koncesije, med njimi paroplovba po Reni, je Morgan stavil Franciji na razpolago kredit v znesku 30 milijonov dolarjev, zato pa je moral predsednik francoske državne banke (Banque de France) prevzeti napram Morganu obveznost, da se Francija ne bo zadolževala drugod toliko časa, dokler bo uživala finančno podporo Amerike. Tudi ne sme najeti posojila, ki bi se kriilo z obrestmi iz rednega državnega proračuna. Kakor se vidi so Američani zelo previdni tudi napram velešilam. Novec je pač trdovratnejši od meča.

Ameriška vlada se zopet otepa prijelencev. Zadnji teden je poslaniška zbornica odobrila zakonski načrt, po katerem se procent doselencev znatno zniža. Gre v prvi vrsti glede Japoncev. Zanimivo je, da je skoro isti čas Jugoslavija sklenila pogodbo z Japoncem. Ko so poslanci vlade, interpelirali radi možnega navala japonskih delavcev v Jugoslavijo, so prejeli odgovor, da take nevarnosti ni.

Anglija je prošli mesec priredila manifestacijsko »razjoco« svojega vojnega brodogoja po kolonijah, posebej pa še v Sredozemskem morju. Amerika jo boče nadkriti. Tako imamo te dni pričakovati polot ameriškega značnega brodogoja okoli sveta. To potovane bo predvsem izvidnega značaja.

Meseca septembra se zopet otvori zasedanje zveze narodov, ki se ga osebno udeleži novi angleški ministrski

predsednik Macdonald. — Seje, prihodnjega zborovanja zveze narodov se bodo predvsem bavile z razoroženjem. — Tako v teoriji! Resnica nam pa govori drugače. Medtem ko bodo v Zenevi govorili o prepotrebem miru, bodo svetovne države druga drugo prehitavale v oboroževanju. To pa se ne tiče velešil, tudi manjše države, ki jedva žive, so zapadle manji militarizmu. Pevčanje vojske zahtevajo Avstrija, Bolgarija in Madžarska. Svoje zahteve znajo utemeljevati nadvse rafinirano. — Veliko večjo važnost ko oboroževanje na kopnem pa ima oboroževanje na morju, o čemer bi vedeli povedati občini in tajni proračuni raznih obmorskih držav. Zasedaj je znano širši javnosti, da se gradi okoli 220 vojnih ladij. Najpomembnejša pri tem morilnem poslu je Japonska, ki gradi 75 ladij; njej sledi Francija s 45 edincami; Anglija ima te robe že dovolj in gradi samo 24 ladij. Verjetno je, da bo Macdonaldova vlada ugodna, t. j. pacifistično vplivala na Anglijo in potlej nje na svetovno politiko.

Politični položaj v Beogradu se je bistveno izpremenil. Radikalna vlada je padla s prihodom Radićevih poslancev v Beograd, katerih se zasedaj nahaja tankaj nad polovico. Kralj je poveril sestavo nove vlade zopet Pašiću, ni pa izključeno, da bo imel pri tem odločilno besedo Davidovič. Situacija je kritična, ker vlada med demokrati spor med Davidovičev in Pribičevićev skupino in ker bi demokrati po svojih načelih ne mogli sodelovati s strankami, ki so proti vidovdanski ustavi n. pr. s klerikalci. Situacija se bo prejšnje razčistila že tekom prihodnjih dni.

NAHOD? GLAVOBOL? Zobobol? Trganje? Odrežejo večkrat mišice in žilve? Prijetno čuvstvo kreposti prinese pravi Fellerjev Elzafluid! Najboljše hišne sredstvo, lajša bolečine, osvežuje in jača ter čez 25 let priljubljen kosmetikum za nego kože, las in ust! Veliko močnejši, izdatnejši in boljji kakor francosko žganje! S pakovanjem in poštnino 3 dvojnate ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnate ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev in 10% doplatka razpošilja: lekarnar EUGEN V. FILLER, STUBICA DONJA, Blatniq št. 334, Hrvatsko.

Vabilo na IV. redni letni občni zbor „DELTA“

zadruga za izdelovanje perila t. z. z. o. z. v Ptujju

ki se vrši dne 13. aprila 1924 v prostorih zadruga v Ptujju s sledečim dnevnim redom:

- Poročilo načelstva;
- poročilo nadzorstva;
- odobritev bilance za leto 1923;
- volitev načelstva;
- volitev nadzorstva;
- sprememba pravil;
- slučajnosti.

Odher.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Izostale dopise objavimo prihodnjic.

V imenu Štok. kom. (P. odb. GDSJ.)

Izdajatelj: Franc Sytek.

Odgovorni urednik: Joso Berdajs.

Štampa tiskarna Matko Hrovatin.

KINO MATICA

27., 28., 29. in 30.

Fally in Fixfax.

Kino „Ljubljanski dvor“.

26., 27., 28., in 29.

Kadar žena ljubi.

KINO TIVOLI

27., 28., 29. in 30.

Čaša vede.

MALI OGLASI

Kaj pa je to?

naša prava demača »KOLINSKA COKORICA« izvrsten pridelatek za kavo in izdelek demačega delavea, ki zasluži, da se vperablja v vsaki varčni redlini.

Priporočamo vsem organizacijam v Ljubljani hotel in restavracija „Tivoli“.

Za veselice in druge prireditve posebno krasen vrh. — Dobro pijate in jedite. — Dobra pastrežba.

Gospodinje

zahtevajte pri nakupu samo »ADRIA« vanilni-sladkor in pecovni prašek. Odklanajte ničvedne ponarobe.

Žika

je najboljši in najzdravejši nadomestek za pravo kavo. Zahtevajte jo pri svojem trgovcu.

Pražarna »ŽIKA« d. z. o. z. Ljubljana.

Inserirajte v „Delavcu“!

Usedelaovski zlet v Ljubljani!

Tvrđka Peter Capuder Ljubljana, Vidovdanska cesta 2 priporoča za ta zlet:

Celotne kroje kot tudi posamezne dele za U. D. R. — Vse telovadne potrebšćine: majice, telovadne hlače, čelje, dalje za moški in ženski naraščaj ter članice potrebne telovadne obleke. — Zahtevajte cenik! Preskrbite si pravočasno! — Poverjeni dobavitelj potrebšćin U. D. R.

Ceneno češko perje

Kilogram sivoga puščenega perja 65 Din, na pol belo 80 Din, belo 90 Din, bojsje 100 in 120 Din, mehkega kot puh 150 in 180 Din, boljša vrsta 225 Din. Pošiljajte casno, prosto proti povzetju, od 300 Din naprej poštnine prosto. — Blago se tudi zamenja in neugajajoče vrzamo nazaj. — Naročila naslavljati na

Benedikt Sachsel, Lobos št. 48 pri Plitnu, Češkoslovaška. Poštne pošiljke grede iz Češkoslovaške v Jugoslavijo okrog 14 dni.

Perje za postelje

1 kg sivoga perja Din 30; 1 kg drobneje češlanega Din 50; 1 kg belega češlanega perja Din 100 do 140; poluperja Din 150 do 175; 1 kg prima poluperja Din 225 do 300 se dobi v vsaki množini po povzetju pri

Herman Heilbrun Senta, Bačka.

na Rimski cesti št. 19.

A. Babka Ljubljana

Kartonažna tovarena in knjigoveznica

Trgovina slik na Aleksandrovi cesti 7.

Okvirji za slike na Kongresnem trgu 13

Jugometalija t. z. z. o. z.

Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 18

izvršuje vsa kovinostiskarska, kleparska in kotlarska ter ključavničarska dela.

Točna postrežba. Solidno delo.

ZADRUŽNA BANKA

v Ljubljani, Aleksandrova cesta št. 5

sprejema hranilne vloge na tekoči račun in na knjižico: obresti po dogovoru. Bančne posle izvršuje najkulantneje.

Delniški kapital K 12,000,000.

Brzojavni naslov: Zadrubanka. — Telefonska številka 367.

Zastoni

dobi vsak eno lepo moderno čepico, kdor naroči pri tvrdki

Ivan Šavnik, Kranj

za moško obleko 3 m lepega sukna za Din 195, 3 m boljšega sukna za Din 225, 3 m finega sukna za Din 250 — in 3-10 m finega kamgarna za Din 350. Skupna klot-podloga z gumbi stane: I. vrste D 112—, II. vrste D 166—, III. vrste D 134.

OD HIŠE DO HIŠE

gre glas o izvrstni kakovosti

MILA „GAZELA“

ki se odlikuje po svoji izdatnosti in obilnih penah.